

Påske i Jerusalem

af Tue Ritzau

Filmen er fremstillet med det primære formål at give tilskueren øjenvidnets umiddelbare oplevelsesglæde over at være tilstede i en verdensby på dage, hvor et meget broget folkeliv udspiller sig, og hvor skikke og traditioner, som er fremmedartede for os, holdes i hævd af forskellige folkeslag. Af denne grund er filmens lydside ikke forsynet med et ledsagende foredrag, som med sine nøgterne oplysninger om navne og om de forskellige begivenheders oprindelse ville virke så afkølede, at oplevelsesglæden ville gå tabt. Da det imidlertid ikke er usandsynligt, at den opståede interesse for emnet vil medføre trang og lyst til at få uddybet detaljerne, gives herunder til orientering en kortfattet beskrivelse af hvert enkelt afsnit.

Af de mange trosretninger, der er repræsenteret i Jerusalem er det kun Islams tilhængere, som ikke fejrer påsken. Jøderne mindes flugten fra Ægypten og katolikker og protestanter m.fl. mindes korsfæstelsen af Jesus.

Filmen:

Påskegudstjenesten ved Sct. Andrews kirke, der er tilknyttet Church of Scotland. Morgenrøden farver himlen bag Zions bjerg. Klokken er halv fem.

Folk samles i gården til Gravkirken, hvor de sidste fem stationer på Via Dolorosa findes. Vi kalder stedet Golgata. Kirken åbnes af armensk ortodokse kristne, som har opbevaret den store nøgle til kirkeporten. Armenierne var de første, der gjorde kristendommen til officiel religion.

PÅSKE I JERUSALEM. 27 min., farve. Danmark, 1972.

Producent: SFC. Instruktion: Tue Ritzau.

Gravkirken er delt mellem den græsk katolske kirke, den romersk katolske kirke og de armenske ortodokse kristne. Kopterne, abessinierne og de syriske ortodokse kristne ejer kapeller i kirken. Armenierne går i procession. Foran går staden Jerusalems vogtere, hver med en stav, som de slår hårdt i jorden for hvert skridt. Alle religiøse processionser anføres af disse vogtere.

Den katolske procession begynder i Betania, tre kilometer fra Jerusalem. Her boede Marta, Maria og Lazarus. Processionen fortsætter over Oliebjerget, helligt for både jøder, kristne og muhamedanere, forbi Himmelfartskapellet, Paternosterkirken og kapellet Domus Flevit (Herrens græd), hvor Jesus efter traditionen standsede og græd over Jerusalem. Herfra er der udsigt over byen med Moriabjerget og tempelpladsen med den gyldne moske. Processionen går videre forbi den russiske Maria Magdalenekirke, Getsemane Have, Maria gravkirke for at ende ved Løveporten, også kaldet Sct. Stefansporten efter den helgen, der led martyrdøden her.

Folk strømmer ind gennem Damaskusporten, hvorfra oldtidens vej til Damaskus udgik. Særlig iøjnefaldende er de mange ortodokse jøder fra Mea Shearim. De er i en særlig festdragt i anledning af påsken – med pelsbremmet hat og øreløkker. De er på vej til Vestmuren for at indlede den store fest med bøn.

Vestmuren eller Grædemuren er jødernes helligste sted. Den er en del af de ydre mure, der omgav både kong Salomons og kong Herodes' templer. Da jøderne aldrig har kunnet bede på selve tempelpladsen, fordi den er en muhamedansk helligdom, valgte man at bede ved den mur, der lå nærmest det sted, hvor templet havde ligget. I mange århundreder er jøderne valfartet til Grædemuren for at bede eller ønske eller sørge over templets ødelæggelse. Ifølge jødisk tradition er Gud tilstede i form af en hvid due blandt de sørgende hvert år på den 9. i måneden Ab, dagen for templets ødelæggelse.

Mennesker fra alle tolv jødiske stammer, som ønsker at fejre påskeaften sammen, samles i en stor festsal. En efter en læser de forskellige højt om flugten fra Ægypten, hver på sin måde, alt eftersom man er

fra Persien, er bokharisk jøde, jøde fra Jemen, fra Nordafrika, fra Mea Shearim eller slet og ret jøde.

Påskeaften i et jødisk hjem. Festen indledes på traditionel vis.

Klokken 6 langfredag morgen ses en anglikansk episcopal-lutheransk vandring langs Via Dolorosa fra buen Ecce Homo til muren omkring Gravkirken. Man følger vejen, som Jesus måtte gå med korset fra Antoniafæstningen til Golgata.

Samtidig er der stort fåremarked på den anden side af muren, hvor hyrder og beduiner fra Jerusalem og Betlehems omegn samles for at handle.

Den katolske Via Dolorosa vandring begynder ved første station, gården i Al-Omariye koranskole. Her lå engang Antoniafæstningens højeste punkt, her residerede Herodes og her stod Jesus over for Pontius Pilatus. I den store katolske procession bæres flere kors, mens der synges og messes under lyden af Gravkirkens store klokker. Processionen standser ved ni stationer, før den bevæger sig ind i Gravkirken.

Muhamedanerne holder gudstjeneste, men ikke i anledning af påsken. Det er den almindelige fredagsgudstjeneste på tempelpladsen. Man vasker først hænder, fødder og ansigt og holder så andagt i det frie eller i El-Aksamoskeen (Sølvmoskeen).

Moriabjerget, som tempelpladsen egentlig hedder, er et helligt sted. Dets historie har været knyttet til de monoteistiske religioners udvikling gennem de sidste 4000 år, begyndende med Abraham, der bragte Isak til Morias land for at ofre ham på toppen af Moriabjerget. Her anbragte David Pagtens Ark, og her byggede Salomon sit pragtfulde tempel. Det blev ødelagt af Nebukadnezar 587 f.Kr. Ca. 500 år efter byggede Herodes et endnu pragtfuldere tempel på samme sted. Det blev ødelagt af Titus i året 70 e.Kr. 534 byggede Justinian nogle store underjordiske hvælvinger, der skulle bære en kirke, opkaldt efter Maria, men i 639 erobrede muhamedanerne Jerusalem, og Moria blev

islamitisk helligdom. Efter overleveringen fandt Muhameds himmel-fart sted netop her. Her blev Omarmoskeen bygget, og senere byggedes El-Aksamoskeen på resterne af Justinians hvælvinger. Fontænen er bygget i 709 og forbundet med store vandreservoarer i bjerget.

Den katolske påskegudstjeneste celebreres af biskoppen over Jerusalem J. J. Beltritti.

Gudstjeneste i en af synagogerne.

Armeniernes gudstjeneste.

En ny torarulle ankommer til Jerusalem, og det er et af højdepunkterne i den jødiske påskefest. Rullen følges af en procession af syn-gende og dansende jøder. Forbi Zions bjerg, gennem Zinsporten for at ende ved Vestmuren, hvor den bliver sat på plads i sit skab.

En torarulle er en håndskrevet beretning om verdens skabelse, menneskenes oprindelse og første historie, det israelske folks historie og 613 love, skrevet med i alt 600.000 bogstaver, svarende til det antal Israeliter, der fulgte Moses ud af Ægypten. Rullen indeholder Guds åbenbarede ord, på hvilket de troende ikke må tvivle. Dens forskrifter vejleder jøderne om deres tilværelse fra fødsel til død, fra morgen til aften. En hvilken som helst umoralsk handling er derfor en overtrædelse af den guddommelige lov. Den jødiske religion er meget livsnær. Vejen til Gud går ikke gennem bønner og forsagelse, men gennem gode gerninger. Der kendes ikke til frelse gennem nåde.

På tempelpladsen beder de troende til Allah, upåvirket af alt, hvad der foregår på den anden side, ved Vestmuren.

Denne pjece, der er udgivet af Statens Filmcentral, udleveres gratis til brug i forbindelse med forevisning af filmen. – Henvendelse til Statens Filmcentrals hovedkontor, Vestergade 27, 1456 København K, eller Jyllandskontoret, Lundingsgade 33, 8000 Århus C.